

Βρυξέλλες, 13 Ιουνίου 2022
(OR. fr, en)

9766/22

ECOFIN 555
UEM 159
SOC 350
EMPL 232
COMPET 453
ENV 554
EDUC 223
RECH 346
ENER 262
JAI 817
GENDER 95
ANTIDISCRIM 75
JEUN 106
SAN 351

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	9419/22 - COM(2022) 621 final
Θέμα:	Σύσταση για ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τις οικονομικές πολιτικές των Κάτω Χωρών και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 των Κάτω Χωρών

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το ανωτέρω σχέδιο σύστασης του Συμβουλίου, το οποίο βασίστηκε στην πρόταση COM(2022) 621 final της Επιτροπής και αναθεωρήθηκε και εγκρίθηκε από διάφορες επιτροπές του Συμβουλίου.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

σχετικά με τις οικονομικές πολιτικές των Κάτω Χωρών και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 των Κάτω Χωρών

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών², και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

² ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

- (1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³, με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρέχει χρηματοδοτική στήριξη για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, που συνεπάγεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση. Συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη και στην υλοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ενισχύουν την ανάπτυξη, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητα και τη δυναμική ανάπτυξη των οικονομιών των κρατών μελών. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά ανά κράτος μέλος στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα επικαιροποιηθεί τον Ιούνιο του 2022, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

- (2) Στις 24 Νοεμβρίου 2021, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών για το 2022. Ελήφθη δεόντως υπόψη η κοινωνική δέσμευση του Πόρτο, που υπογράφηκε στις 7 Μαΐου 2021, για την περαιτέρω υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Στις 25 Μαρτίου 2022, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της ετήσιας έρευνας για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2022. Στις 24 Νοεμβρίου 2021, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία οι Κάτω Χώρες συγκαταλέγονται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση του 2022 για την απασχόληση, η οποία αναλύει την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ⁴ («σύσταση του 2022 για τη ζώνη του ευρώ») στις 5 Απριλίου 2022 και την κοινή έκθεση για την απασχόληση στις 14 Μαρτίου 2022.

⁴ Σύσταση του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2022, σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C 153 της 7.4.2022, σ. 1).

- (3) Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, μετά την παγκόσμια πανδημία, μετέβαλε σημαντικά το γεωπολιτικό και οικονομικό πλαίσιο. Ο αντίκτυπος της εισβολής στις οικονομίες των κρατών μελών έγινε αισθητός, μεταξύ άλλων με την αύξηση των τιμών της ενέργειας, των τροφίμων και των πρώτων υλών και τις προοπτικές ασθενέστερης ανάπτυξης. Οι υψηλότερες τιμές της ενέργειας επιβαρύνουν σε ιδιαίτερα μεγάλο βαθμό τα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά που δοκιμάζονται ή κινδυνεύουν από την ενεργειακή φτώχεια καθώς και εταιρείες που είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας. Η Ένωση διαπιστώνει επίσης μια άνευ προηγουμένου εισροή ανθρώπων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Οι οικονομικές επιπτώσεις του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας έχουν επηρεάσει ασύμμετρα τα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο αυτό, στις 4 Μαρτίου 2022, η οδηγία 2001/55/EK⁵ του Συμβουλίου ενεργοποιήθηκε για πρώτη φορά με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382⁶ του Συμβουλίου, η οποία παρέχει στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία το δικαίωμα νόμιμης διαμονής στην Ένωση, καθώς και πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, στην αγορά εργασίας, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στη στέγαση και στην κοινωνική πρόνοια.

⁵ Οδηγία 2001/55/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων (ΕΕ L 212 της 7.8.2001, σ. 12).

⁶ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2022, που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/EK και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας (ΕΕ L 71 της 4.3.2022, σ. 1).

- (4) Λαμβανομένης υπόψη της ταχέως μεταβαλλόμενης οικονομικής και γεωπολιτικής κατάστασης, το Ευρωπαϊκό Εξαμηνιο συνεχίζει τον εκτεταμένο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης το 2022, ενώ παράλληλα εξελίσσεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις εφαρμογής του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, όπως περιγράφεται στην ετήσια έρευνα του 2022 για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η εφαρμογή των εγκριθέντων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια καλύπτουν όλες τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν στους κύκλους των Ευρωπαϊκών Εξαμήνων του 2019 και του 2020 ή ένα σημαντικό υποσύνολό τους. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2019 και του 2020 παραμένουν εξίσου συναφείς και για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που αναθεωρούνται, επικαιροποιούνται ή τροποποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 14, 18 και 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, επιπλέον των άλλων ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία υποβολής αυτών των αναθεωρημένων, επικαιροποιημένων ή τροποποιημένων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.
- (5) Η γενική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης εφαρμόζεται από τον Μάρτιο του 2020. Στην ανακοίνωσή της της 3ης Μαρτίου 2021, με τίτλο «Ένας χρόνος από την έξαρση της πανδημίας COVID-19: απόκριση σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής», η Επιτροπή εξέφρασε την άποψη ότι η απόφαση όσον αφορά την απενεργοποίηση ή τη συνέχιση της εφαρμογής της γενικής ρήτρας διαφυγής θα πρέπει να ληφθεί στο πλαίσιο συνολικής αξιολόγησης της κατάστασης της οικονομίας, με βασικό ποσοτικό κριτήριο το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας στην Ένωση ή στη ζώνη του ευρώ σε σύγκριση με τα προ κρίσης επίπεδα (τέλη του 2019). Η αυξημένη αβεβαιότητα και οι έντονοι κίνδυνοι δυσμενέστερων εξελίξεων για τις οικονομικές προοπτικές λόγω του πολέμου στην Ευρώπη, οι άνευ προηγουμένου αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και οι συνεχιζόμενες διαταραχές στην αλυσίδα εφοδιασμού δικαιολογούν την παράταση της εφαρμογής της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης έως το 2023.

- (6) Σύμφωνα με την προσέγγιση που υιοθέτησε το Συμβούλιο στη σύστασή του της 18ης Ιουνίου 2021⁷ για τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας των Κάτω Χωρών για το 2021, ο συνολικός δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται επί του παρόντος καλύτερα με βάση τη μεταβολή των πρωτογενών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της νόσου COVID-19) αλλά συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης, ως προς τη μεσοπρόθεσμη δυναμική ανάπτυξη⁸. Πέραν του συνολικού δημοσιονομικού προσανατολισμού, προκειμένου να αξιολογηθεί αν η εθνική δημοσιονομική πολιτική είναι συνετή και αν η σύνθεσή της συμβάλλει σε μια βιώσιμη ανάκαμψη που συνάδει με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, δίνεται επίσης προσοχή στην εξέλιξη των εθνικά χρηματοδοτούμενων⁹ πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της νόσου COVID-19) και των επενδύσεων.

⁷ Σύσταση του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2021, για τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας των Κάτω Χωρών για το 2021 (EE C 304 της 29.7.2021, σ. 88).

⁸ Οι εκτιμήσεις σχετικά με τον δημοσιονομικό προσανατολισμό και τις συνιστώσες του στην παρούσα σύσταση είναι εκτιμήσεις της Επιτροπής βάσει των παραδοχών στις οποίες βασίζονται οι εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής. Οι εκτιμήσεις της Επιτροπής για τη μεσοπρόθεσμη δυναμική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνουν τον θετικό αντίκτυπο των μεταρρυθμίσεων που αποτελούν μέρος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και μπορούν να τονώσουν τη δυναμική ανάπτυξη.

⁹ Που δεν χρηματοδοτούνται με επιχορηγήσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ή άλλα ταμεία της Ένωσης.

- (7) Στις 2 Μαρτίου 2022, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία παρέχει ευρείες κατευθύνσεις για τη δημοσιονομική πολιτική το 2023 («δημοσιονομικές κατευθύνσεις»), με στόχο να στηρίξει την κατάρτιση των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, να ενισχύσει τον συντονισμό των πολιτικών. Η Επιτροπή επισήμανε ότι, με βάση τις μακροοικονομικές προοπτικές των χειμερινών προβλέψεων του 2022, η μετάβαση από έναν συνολικό υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό την περίοδο 2020-2022 σε έναν γενικά ουδέτερο συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό φαίνεται πρόσφορη το 2023, ενώ βρίσκεται σε ετοιμότητα ώστε να αντιδρά ανάλογα με την εξελισσόμενη οικονομική κατάσταση. Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 θα πρέπει να συνεχίσουν να διαφοροποιούνται μεταξύ των κρατών μελών και να λαμβάνουν υπόψη πιθανές δευτερογενείς συνέπειες μεταξύ των χωρών. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να αποτυπώσουν τις κατευθύνσεις στα οικεία προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις οικονομικές εξελίξεις και να προσαρμόζει αναλόγως τις κατευθύνσεις πολιτικής της, το αργότερο στο πλαίσιο της εαρινής δέσμης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου στα τέλη Μαΐου 2022.
- (8) Όσον αφορά τις δημοσιονομικές κατευθύνσεις, οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 λαμβάνουν υπόψη την επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών, την αυξημένη αβεβαιότητα και περαιτέρω κινδύνους δυσμενέστερων εξελίξεων, καθώς και τον υψηλότερο πληθωρισμό σε σύγκριση με τις χειμερινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής. Σε αυτό το πλαίσιο, η δημοσιονομική απόκριση πρέπει να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και την ενεργειακή ασφάλεια και να διατηρήσει την αγοραστική δύναμη των πλέον ευάλωτων νοικοκυριών, ώστε να μετριαστεί ο αντίκτυπος της αύξησης των τιμών της ενέργειας και να περιοριστούν κατά το δυνατόν οι πληθωριστικές πιέσεις από τις έμμεσες επιπτώσεις μέσω στοχευμένων και προσωρινών μέτρων. Η δημοσιονομική πολιτική πρέπει να παραμείνει ευέλικτη ώστε να προσαρμόζεται στις ταχέως εξελισσόμενες συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των προκλήσεων που ανακύπτουν από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας όσον αφορά την άμυνα και την ασφάλεια, και πρέπει να είναι διαφοροποιημένη μεταξύ των κρατών μελών ανάλογα με τη δημοσιονομική και οικονομική τους κατάσταση, μεταξύ άλλων όσον αφορά την έκθεσή τους στην κρίση και την εισροή εκτοπισθέντων από την Ουκρανία.

- (9) Στις 29 Απριλίου 2022, οι Κάτω Χώρες υπέβαλαν το οικείο πρόγραμμα σταθερότητας 2022, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97. Οι Κάτω Χώρες δεν έχουν ακόμη υποβάλει εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς το πρόγραμμα θα ενσωματωθεί στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.
- (10) Στις 23 Μαΐου 2022, η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2022 για τις Κάτω Χώρες. Αξιολόγησε την πρόοδο των Κάτω Χωρών όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο το 2019, το 2020 και το 2021, καθώς και την αντιμετώπιση των νέων και αναδυόμενων προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο των Κάτω Χωρών όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.
- (11) Η Επιτροπή διενήργησε εμπεριστατωμένη επισκόπηση βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 για τις Κάτω Χώρες και δημοσίευσε τα αποτελέσματά της στις 23 Μαΐου 2022. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι Κάτω Χώρες αντιμετωπίζουν μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, οι ευπάθειες σχετίζονται με το υψηλό ιδιωτικό χρέος και το μεγάλο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, τα οποία έχουν διασυνοριακή διάσταση.

(12) Στη σύστασή του της 20ής Ιουλίου 2020¹⁰, το Συμβούλιο συνέστησε στις Κάτω Χώρες να λάβουν, το 2020 και το 2021, όλα τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με τη γενική ρήτρα διαφυγής, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, την ενίσχυση της οικονομίας και τη στήριξη της επακόλουθης ανάκαμψης. Επίσης, συνέστησε στις Κάτω Χώρες να επιδιώξουν, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων. Το 2021, σύμφωνα με στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης των Κάτω Χωρών μειώθηκε από 3,7 % του ΑΕΠ το 2020 σε 2,5 %. Η απόκριση των Κάτω Χωρών σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής στήριξε την οικονομική ανάκαμψη το 2021, ενώ τα προσωρινά έκτακτα μέτρα στήριξης ανήλθαν σε 3,3 % του ΑΕΠ τόσο το 2020 όσο και το 2021. Τα μέτρα που ελήφθησαν από τις Κάτω Χώρες το 2021 ευθυγραμμίζονταν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020. Τα δημοσιονομικά μέτρα διακριτικής ευχέρειας που εγκρίθηκαν από την κυβέρνηση το 2020 και το 2021 ήταν προσωρινά ή συνοδεύονταν από αντισταθμιστικά μέτρα. Σύμφωνα με στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το χρέος της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε σε 52,1 % του ΑΕΠ το 2021 από 54,3 % του ΑΕΠ το 2020.

¹⁰ Σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2020, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων των Κάτω Χωρών για το 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας των Κάτω Χωρών για το 2020 (ΕΕ C 282 της 26.8.2020, σ. 122).

(13) Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβλέψεις του προγράμματος σταθερότητας 2022 είναι ρεαλιστικό. Η κυβέρνηση προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 3,6 % το 2022 και κατά 1,7 % το 2023. Στις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής προβλέπεται παρόμοια αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 3,3 % το 2022 και κατά 1,6 % το 2023. Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2022, η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό έλλειμμα θα διατηρηθεί στο 2,5 % του ΑΕΠ το 2022 και θα μειωθεί στο 2,3 % το 2023. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2022, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί στο 53,1 % το 2022 και στη συνέχεια στο 52,7 % το 2023. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής προβλέπουν δημόσιο έλλειμμα ίσο με 2,7 % και 2,1 % του ΑΕΠ αντίστοιχα για το 2022 και το 2023. Το ποσοστό αυτό είναι υψηλότερο από το έλλειμμα που προβλέπεται για το 2022 στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2022, κυρίως επειδή το πρόγραμμα σταθερότητας του 2022 περιλάμβανε μόνο εν μέρει μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών της ενέργειας, και ελαφρώς χαμηλότερο για το 2023, κυρίως λόγω του χαμηλότερου επιπέδου του ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου και άλλων δαπανών που αναμένονται από την Επιτροπή. Οι εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής προβλέπουν χαμηλότερο δείκτη χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ, ύψους 51,4 % το 2022 και 50,9 % το 2023. Η διαφορά οφείλεται σε διαφορετική πρόβλεψη για το ονομαστικό ΑΕΠ. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2022, η μεσοπρόθεσμη αύξηση του δυνητικού προϊόντος (μέσος όρος δεκαετίας) εκτιμάται σε 1,5 %.

- (14) Το 2022, η κυβέρνηση κατήργησε σταδιακά την πλειονότητα των μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της κρίσης της νόσου COVID-19, με αποτέλεσμα τα προσωρινά μέτρα έκτακτης ανάγκης να προβλέπεται ότι θα μειωθούν από 3,4 % του ΑΕΠ το 2021 σε 0,9 % το 2022. Το δημόσιο έλλειμμα επηρεάζεται από τα μέτρα που θεσπίστηκαν για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας, τα οποία, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2022, εκτιμώνται σε 0,7 % του ΑΕΠ το 2022 και θα καταργηθούν σταδιακά το 2023¹¹. Τα μέτρα αυτά συνίστανται κυρίως σε κοινωνικές μεταβιβάσεις προς τα φτωχότερα νοικοκυριά και σε περικοπές στους έμμεσους φόρους κατανάλωσης ενέργειας. Σύμφωνα με όσα έχουν ανακοινωθεί, τα εν λόγω μέτρα είναι προσωρινά. Ωστόσο, σε περίπτωση που οι τιμές της ενέργειας παραμείνουν υψηλές το 2023, ορισμένα από τα εν λόγω μέτρα θα μπορούσαν να διατηρηθούν. Ένα από τα μέτρα αυτά δεν είναι στοχευμένο, συγκεκριμένα η μείωση των έμμεσων φόρων στην κατανάλωση της ενέργειας. Το δημόσιο έλλειμμα επηρεάζεται επίσης από το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία, το οποίο στις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής προβλέπεται να ανέλθει στο 0,1 % του ΑΕΠ, τόσο το 2022 όσο και το 2023¹², καθώς και από το αυξημένο κόστος των δαπανών για την άμυνα κατά 0,1 % του ΑΕΠ το 2023.
- (15) Στη σύστασή του της 18ης Ιουνίου 2021, το Συμβούλιο συνέστησε στις Κάτω Χώρες να επιδιώξουν έναν υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022, εκτός των άλλων χάρη στην ώθηση που παρέχει ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, και να διατηρήσουν τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις. Επίσης, το Συμβούλιο συνέστησε στις Κάτω Χώρες να επιδιώξουν, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικής πολιτικής που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα, ενώ ταυτόχρονα να αυξήσουν τις επενδύσεις για να ενισχυθεί το αναπτυξιακό δυναμικό.

¹¹ Τα αριθμητικά στοιχεία αντιπροσωπεύουν το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων που έχουν ληφθεί από το φθινόπωρο του 2021, συμπεριλαμβανομένων των τρεχόντων εσόδων και δαπανών, καθώς και —κατά περίπτωση— των μέτρων σε επίπεδο κεφαλαιουχικών δαπανών.

¹² Ο συνολικός αριθμός των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία στην Ένωση αναμένεται να ανέλθει σταδιακά στα 6 εκατομμύρια έως το τέλος του 2022, και η γεωγραφική κατανομή τους εκτιμάται με βάση το μέγεθος της υπάρχουσας διασποράς, τον σχετικό πληθυσμό του κράτους μέλους υποδοχής και την πραγματική κατανομή των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία σε ολόκληρη την Ένωση ως είχε τον Μάρτιο του 2022. Για το δημοσιονομικό κόστος ανά άτομο, οι εκτιμήσεις βασίζονται στο μοντέλο μικροπροσομοίωσης Euromod του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Επιτροπής και λαμβάνουν υπόψη τόσο τις μεταβιβάσεις σε μετρητά όσο και τις παροχές σε είδος, όπως η εκπαίδευση και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

(16) Το 2022, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2022 των Κάτω Χωρών, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός στο -2,6 % του ΑΕΠ, σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου¹³. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται με επιχορηγήσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να παραμείνει σταθερή σε σύγκριση με το 2021¹⁴. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν ουδέτερη συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό ύψους 0,0 εκατοστιαίων μονάδων το 2022¹⁵. Επομένως, οι Κάτω Χώρες σχεδιάζουν να διατηρήσουν τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 2,0 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,7 % του ΑΕΠ), καθώς και το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ), ενώ, μεταξύ άλλων, πρόσθετα μέτρα για το κλίμα (που στοχεύουν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και στην προώθηση της βιώσιμης ενέργειας) καθώς και μέτρα στον τομέα της εκπαίδευσης (επανεidίκευση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών) επίσης προβλέπεται να συμβάλουν κατά 0,3 % του ΑΕΠ και κατά 0,2 % του ΑΕΠ αντίστοιχα στην αύξηση των καθαρών τρεχουσών δαπανών.

¹³ Το αρνητικό πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υπέρβαση της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, κάτι που υποδηλώνει επεκτατική δημοσιονομική πολιτική.

¹⁴ Πρόκειται για προβλέψεις της Επιτροπής που βασίζονται σε γραμμική πορεία των δαπανών. Η Επιτροπή δεν έχει ακόμη λάβει το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τις Κάτω Χώρες.

¹⁵ Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή ύψους 0,5 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ. Αυτό εξηγείται εν μέρει από τα επενδυτικά κεφάλαια που διατίθενται στους δήμους για την εφαρμογή της πολιτικής για το κλίμα και από την πρόσθετη χρηματοδότηση για τη νεολαία.

- (17) Το 2023, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός θα ανέλθει σε +0,5 % του ΑΕΠ με βάση την παραδοχή αμετάβλητης πολιτικής¹⁶. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται με επιχορηγήσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να παραμείνει αμετάβλητη σε σύγκριση με το 2022. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,1 εκατοστιαίων μονάδων, το 2023¹⁷. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει συσταλτική συμβολή ύψους 1,0 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2023. Αυτή περιλαμβάνει τον αντίκτυπο της σταδιακής κατάργησης των μέτρων για την αντιμετώπιση των αυξημένων τιμών ενέργειας, τα οποία ισούνται με 0,7 % του ΑΕΠ.
- (18) Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2022, το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί σταδιακά σε 2,5 % του ΑΕΠ το 2024 και να αυξηθεί στο 2,9 % το 2025. Ως εκ τούτου, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να διατηρηθεί σε επίπεδο κάτω του 3 % του ΑΕΠ εντός της περιόδου που καλύπτει το πρόγραμμα σταθερότητας του 2022. Οι προβλέψεις αυτές προϋποθέτουν ορισμένα πρόσθετα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης που δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2022, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί έως το 2025, και συγκεκριμένα με αύξηση σε 53,1 % το 2024 και περαιτέρω αύξηση σε 54,4 % το 2025. Σύμφωνα με την ανάλυση της Επιτροπής, οι κίνδυνοι για τη βιωσιμότητα του χρέους φαίνονται μέτριοι μεσοπρόθεσμα.

¹⁶ Το θετικό πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υστέρηση της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, κάτι που υποδηλώνει συσταλτική δημοσιονομική πολιτική.

¹⁷ Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή ύψους 0,4 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ. Αυτό εξηγείται εν μέρει από τα επενδυτικά κεφάλαια που διατίθενται στους δήμους για την εφαρμογή της πολιτικής για το κλίμα και από την πρόσθετη χρηματοδότηση για τη νεολαία.

- (19) Οι στρεβλώσεις στην αγορά στεγαστικών ακινήτων συμβάλλουν στην ταχεία αύξηση των τιμών των κατοικιών και στο υψηλό χρέος των νοικοκυριών, γεγονός που καθιστά τα νοικοκυριά ευάλωτα σε οικονομικούς κλυδωνισμούς. Η αύξηση των τιμών των κατοικιών σημείωσε απότομη άνοδο το 2021 με ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 15 %, ενώ υπάρχουν αυξανόμενες ενδείξεις υπερτίμησης στην αγορά στεγαστικών ακινήτων, γεγονός που αυξάνει τους κινδύνους και τις ευπάθειες. Ενώ η δυνατότητα έκπτωσης φόρου για τόκους ενυπόθηκων δανείων μειώνεται σταδιακά, η μείωση είναι μόνο μερική, ενώ και η φορολογική ελάφρυνση που παρέχει για τις πληρωμές ενυπόθηκων δανείων παραμένει γενναιόδωρη. Σε συνδυασμό με τα σχετικά υψηλά όρια δανεισμού (δείκτης δανείου-αξίας), το γεγονός αυτό εξακολουθεί να συμβάλλει στην έντονη μεροληπτική μεταχείριση του χρέους για τα νοικοκυριά. Ταυτόχρονα, η ιδιωτική αγορά ενοικίασης παραμένει μικρή και ανεπαρκώς ανεπτυγμένη. Η απουσία αποτελεσματικού μεσαίου τμήματος στην αγορά ενοικίασης ακινήτων ενθαρρύνει τα νοικοκυριά να αγοράζουν αντί να ενοικιάζουν, γεγονός που συμβάλλει σε υψηλούς δείκτες χρέους ως προς το εισόδημα και χρηματοοικονομική ευπάθεια. Οι δυσκαμψίες από την πλευρά της προσφοράς επιτείνουν τις στρεβλώσεις στην αγορά στέγης. Η σχετικά ανελαστική προσφορά κατοικιών αυξάνει τον κίνδυνο οι πολιτικές που αποσκοπούσαν στην ενίσχυση της οικονομικής προσιτότητας των κατοικιών να καταλήξουν να τονώσουν τη ζήτηση και τελικά να αυξήσουν περαιτέρω τις τιμές των κατοικιών, υπονομεύοντας έτσι τον αρχικό στόχο των πολιτικών.
- (20) Ενώ το συνταξιοδοτικό σύστημα έχει καλές επιδόσεις όσον αφορά την επάρκεια των συντάξεων και τη δημοσιονομική βιωσιμότητα, το επαγγελματικό συνταξιοδοτικό σύστημα (δεύτερος πυλώνας) παρουσιάζει μειονεκτήματα όσον αφορά τη δίκαιη εφαρμογή του μεταξύ των γενεών, τη διαφάνεια των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και την ευελιξία. Οι συνταξιοδοτικές εισφορές του δεύτερου πυλώνα είναι υψηλές, ενώ ενδέχεται να απαιτηθούν σημαντικές προσαρμογές των εισφορών για την απορρόφηση των ανισορροπιών στους ισολογισμούς των συνταξιοδοτικών ταμείων. Οι υψηλές υποχρεωτικές αποταμιεύσεις συμβάλλουν επίσης στο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος θα μπορούσε να καταστήσει τα συνταξιοδοτικά ταμεία πιο ανθεκτικά στους κλυδωνισμούς. Μετά τη συμφωνία-πλαίσιο σχετικά με τις γενικές αρχές για τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος το 2019, η κυβέρνηση και οι κοινωνικοί εταίροι συμφώνησαν σε μια νέα συμβατική δομή στο πλαίσιο του δεύτερου πυλώνα τον Ιούνιο του 2020. Συνολικά, η σχεδιαζόμενη μεταρρύθμιση αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των βασικών τρωτών σημείων του συνταξιοδοτικού συστήματος. Τα νομοθετικά μέτρα για την εφαρμογή της συμφωνηθείσας μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος πρόκειται να συζητηθούν και να εγκριθούν από το ολλανδικό κοινοβούλιο κατά τη διάρκεια του 2022. Στη συνέχεια, η κύρια πρόκληση θα είναι η πλήρης εφαρμογή της μεταρρύθμισης, η οποία θα πρέπει να παρακολουθείται προσεκτικά.

- (21) Οι Κάτω Χώρες υπέβαλαν τα προγράμματα της πολιτικής συνοχής που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁸, στις 22 Δεκεμβρίου 2021, 23 Δεκεμβρίου 2021 και 22 Μαρτίου 2022. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060, οι Κάτω Χώρες πρέπει να λάβουν υπόψη τις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις κατά τον προγραμματισμό των ταμείων της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027. Αυτό αποτελεί προϋπόθεση για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και να μεγιστοποιηθεί η προστιθέμενη αξία της χρηματοδοτικής στήριξης που θα ληφθεί από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, ενώ παράλληλα θα προωθηθεί ο συντονισμός, η συμπληρωματικότητα και η συνοχή μεταξύ των εν λόγω ταμείων της πολιτικής συνοχής και άλλων μέσων και ταμείων της Ένωσης. Η επιτυχής εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής εξαρτάται επίσης από την άρση των εμποδίων στις επενδύσεις, ώστε να στηριχθούν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και η ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη.

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).

(22) Το ποσοστό των ευέλικτων μορφών απασχόλησης παραμένει υψηλό και αντιπροσωπεύει σημαντικό ποσοστό της αγοράς εργασίας στις Κάτω Χώρες. Αυτό υποδηλώνει αυξανόμενο κίνδυνο κατακερματισμού της αγοράς εργασίας. Η χρήση αυτών των μορφών απασχόλησης επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από θεσμικούς παράγοντες και πολιτικές επιλογές σε εθνικό επίπεδο, όπως οι διαφορές στη φορολογική μεταχείριση (για τους αυτοαπασχολούμενους χωρίς μισθωτούς υπαλλήλους), η κάλυψη κοινωνικής ασφάλισης και οι κανονισμοί για την προστασία της εργασίας. Αυτοί οι διακριτοί κινητήριοι μοχλοί και οι θεσμικοί παράγοντες δημιουργούν μεγάλα οικονομικά (αντι)κίνητρα, με ιδιαίτερα στρεβλωτικές επιπτώσεις στα περιθώρια της αγοράς εργασίας. Η πανδημία COVID-19 ανέδειξε επίσης τους κινδύνους μιας κατακερματισμένης αγοράς εργασίας και τη δυσμενή εργασιακή και κοινωνική κατάσταση ορισμένων ομάδων, καθώς και τις σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε επαρκή κοινωνική προστασία για τους αυτοαπασχολούμενους, που είναι συχνά υποασφαλισμένοι έναντι ασθένειας, αναπηρίας, ανεργίας και γήρατος. Επιπλέον, η λήψη περαιτέρω μέτρων για την αποσαφήνιση του χαρακτηρισμού της σχέσης εργασίας των αυτοαπασχολουμένων και την επιβολή των εφαρμοστέων κανόνων θα μπορούσε να συμβάλει στη μείωση της ψευδούς αυτοαπασχόλησης.

- (23) Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού έχουν αυξηθεί περαιτέρω, ενώ μάλιστα έχουν γενικευθεί σε όλους τους τομείς, σύμφωνα με τη συνολική οικονομική ανάκαμψη και την ανάκαμψη της ζήτησης εργασίας. Οι προβλέψεις για την αγορά εργασίας επισημαίνουν μια συνεχή στενότητα στην αγορά εργασίας στο μέλλον, ιδίως στην εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη, τα τεχνικά επαγγέλματα και τον τομέα των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών. Βραχυπρόθεσμα, πολύ υψηλές είναι και οι ελλείψεις στον κατασκευαστικό τομέα. Η στενότητα στην αγορά εργασίας κινδυνεύει να παρεμποδίσει τις μεγάλες επενδύσεις που απαιτούνται στο πλαίσιο της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Ταυτόχρονα, υπάρχει αναξιοποίητο ή υποχρησιμοποιούμενο εργατικό δυναμικό, ιδίως λόγω του χαμηλότερου ποσοστού απασχόλησης για άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών και του υψηλού ποσοστού μερικής απασχόλησης. Η παροχή κινήτρων για αύξηση του αριθμού των ωρών εργασίας των εργαζομένων μερικής απασχόλησης, μεταξύ αυτών και πολλές γυναίκες (το 62,5 % των απασχολούμενων γυναικών εργαζόνταν με καθεστώς μερικής απασχόλησης το 2021), θα μπορούσε να μειώσει περαιτέρω τις υφιστάμενες ελλείψεις στην αγορά εργασίας και να μειώσει το μέσο μισθολογικό και συνταξιοδοτικό χάσμα μεταξύ των φύλων. Η ενεργοποίηση, η αναβάθμιση των δεξιοτήτων ή η επανειδίκευση των οικονομικά μη ενεργών ατόμων (άτομα που ούτε εργαζόνταν ούτε αναζητούν εργασία), των μακροχρόνια ανέργων και εκείνων που βρίσκονται στο περιθώριο της αγοράς εργασίας μέσω στοχευμένων και προσαρμοσμένων δράσεων θα μπορούσαν να συμβάλουν στην άμβλυνση της έλλειψης εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων, προωθώντας παράλληλα τις ίσες ευκαιρίες και την ενεργό ένταξη.
- (24) Κατόπιν εντολής των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων της Ένωσης η οποία περιλαμβάνεται στη διακήρυξη των Βερσαλλιών, η πρόταση της Επιτροπής για το σχέδιο REPowerEU αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ένωσης από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία το συντομότερο δυνατόν. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή προτίθεται να προσδιορίσει τα έργα, τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις που είναι πλέον κατάλληλα σε εθνικό, περιφερειακό και ενωσιακό επίπεδο, μέσω διαλόγου με τα κράτη μέλη. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στη μείωση της συνολικής εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και στην παύση των εισαγωγών ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία.

(25) Η εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα είναι πολύ υψηλή. Σύμφωνα με στοιχεία του 2020, η εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα της Ρωσίας είναι στα ίδια επίπεδα με τον μέσο όρο της Ένωσης για τον άνθρακα (54 %) και το αργό πετρέλαιο (26 %) και χαμηλότερη για το φυσικό αέριο (30 % έναντι 44 %)¹⁹. Τα ποσοστά στο ενεργειακό μείγμα του πετρελαίου (39 % έναντι 33 %) και του φυσικού αερίου (44 % έναντι 24 %) είναι υψηλότερα από τον μέσο όρο της Ένωσης, ενώ το ποσοστό του άνθρακα είναι χαμηλότερο (6 % έναντι 11 %). Η εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα θα μπορούσε συνολικά να μειωθεί με την αύξηση των επενδύσεων στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τον εξηλεκτρισμό, την αντιμετώπιση των σημείων συμφόρησης στις υποδομές και την ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης. Η εντατικοποίηση των προσπαθειών για την επίτευξη των στόχων της Ένωσης για το 2030 όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι ζωτικής σημασίας. Οι Κάτω Χώρες ήταν το πέμπτο κράτος μέλος με τις χειρότερες επιδόσεις όσον αφορά το ποσοστό της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας το 2020, ενώ μάλιστα παρουσιάζουν ένα από τα μεγαλύτερα χάσματα μεταξύ ποσοστού της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές το 2020 και των στόχων της Ένωσης για το 2030 όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Απαιτούνται πρόσθετες επενδύσεις για την αύξηση της ανάπτυξης μορφών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, καθώς και για την αύξηση της δυναμικότητας του δικτύου που είναι αναγκαία για τη μεταφορά ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές από τους χώρους παραγωγής σε χώρους κατανάλωσης. Η ενίσχυση της δυναμικότητας δικτύου είναι ιδιαίτερα σημαντική, δεδομένου ότι οι περιορισμοί δυναμικότητας στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας συνέχισαν να αυξάνονται το 2021, με αποτέλεσμα να προκύπτουν καθυστερήσεις στην υλοποίηση έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Οι διοικητικές διαδικασίες για την ανάπτυξη της δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μπορούν να απλουστευθούν και να εξορθολογιστούν περαιτέρω. Συνιστάται οι νέες επενδύσεις σε υποδομές και δίκτυα που σχετίζονται με το αέριο να είναι, στο μέτρο του δυνατού, ανθεκτικές σε μελλοντικές εξελίξεις, ώστε να διευκολυνθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους μέσω της μελλοντικής αναπροσαρμογής για χρήση βιώσιμων καυσίμων. Επιπλέον, η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης παρέχει μια οικονομικά αποδοτική ευκαιρία για περαιτέρω μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένων των εισαγωγών από τη Ρωσία. Ειδικότερα, υπάρχει περιθώριο βελτίωσης σε σχέση με τις ανακαινίσεις κτιρίων και την εγκατάσταση αντλιών θερμότητας και τηλεθέρμανσης στον κατασκευαστικό τομέα, καθώς και μέσω του εξηλεκτρισμού και της παροχής καθαρής ενέργειας στις ενεργοβόρες βιομηχανίες.

¹⁹ Eurostat (2020), μερίδιο των ρωσικών εισαγωγών επί των συνολικών εισαγωγών φυσικού αερίου, αργού πετρελαίου. Για τον μέσο όρο της ΕΕ-27, οι συνολικές εισαγωγές βασίζονται σε εισαγωγές από χώρες εκτός της ΕΕ-27. Για τις Κάτω Χώρες, οι συνολικές εισαγωγές περιλαμβάνουν τις ενδοενωσιακές συναλλαγές.

Θα χρειαστεί ακόμα μεγαλύτερη φιλοδοξία όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την αύξηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης, προκειμένου οι Κάτω Χώρες να ευθυγραμμιστούν με τους στόχους της δέσμης μέτρων «Fit for 55».

- (26) Περαιτέρω επενδύσεις σε υποδομές μεταφορών θα μπορούσαν να συμβάλουν στην εξάλειψη των σημείων συμφόρησης και στη στήριξη της βιώσιμης κινητικότητας. Οι σιδηροδρομικές και οδικές υποδομές παρουσιάζουν συμφόρηση. Το ολλανδικό σιδηροδρομικό δίκτυο είναι το πλέον χρησιμοποιούμενο στην Ευρώπη. Οι Κάτω Χώρες υλοποιούν το Ευρωπαϊκό Σύστημα Διαχείρισης της Σιδηροδρομικής Κυκλοφορίας για να στηρίξουν την αύξηση της δυναμικότητας του σιδηροδρομικού δικτύου τους. Το 2019, η κυκλοφοριακή συμφόρηση, παρότι ελαφρώς χαμηλότερη από τον μέσο όρο της Ένωσης, εκτιμάται ότι κόστιζε το 4 % του ετήσιου ολλανδικού ΑΕΠ. Οι επενδύσεις σε υποδομές βιώσιμης κινητικότητας μπορούν να έχουν θετικές δευτερογενείς επιπτώσεις στην ενιαία αγορά, δεδομένης της σημασίας των ολλανδικών κόμβων μεταφορών (λιμένας του Ρότερνταμ, αερολιμένας Schiphol), και να μειώσουν περαιτέρω την υψηλή εξάρτηση της χώρας από το πετρέλαιο (39 % του ενεργειακού μείγματος το 2020).
- (27) Η υπέρμετρη εναπόθεση αζώτου βλάπτει το περιβάλλον και παρεμποδίζει τις κατασκευαστικές και γεωργικές δραστηριότητες. Το πλεόνασμα αζώτου είναι τετραπλάσιο του μέσου όρου της Ένωσης, ενώ οι εκπομπές αμμωνίας ανά εκτάριο είναι οι υψηλότερες στην Ευρώπη. Η εναπόθεση αζώτου είναι υπερβολικά υψηλή για την επίτευξη των στόχων βιοποικιλότητας, επηρεάζει την ποιότητα των υδάτων και έχει ως αποτέλεσμα οι Κάτω Χώρες να υπερβαίνουν τα όρια της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου²⁰ («οδηγία για τη νιτρορύπανση»). Σε συνέχεια απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας το 2019, η ολλανδική κυβέρνηση πρέπει να λάβει μέτρα για τη μείωση της εναπόθεσης αζώτου σε περιοχές του δικτύου Natura 2000. Προκειμένου να μειωθούν περαιτέρω οι εναποθέσεις αζώτου, απαιτείται στροφή προς τη βιώσιμη γεωργία, η οποία απαιτεί σημαντικές επενδύσεις. Η γεωργία ευθύνεται για το 45 % των εναποθέσεων αζώτου, ιδίως λόγω της εντατικής κτηνοτροφίας. Το γεγονός αυτό καθιστά τις Κάτω Χώρες το κράτος μέλος με τη μεγαλύτερη πυκνότητα ζωικού κεφαλαίου στην Ένωση.

²⁰ Οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης (ΕΕ L 375 της 31.12.1991, σ. 1).

- (28) Μολονότι η επιτάχυνση της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα και της εγκατάλειψης των ορυκτών καυσίμων θα επιφέρει σημαντικό κόστος αναδιάρθρωσης σε διάφορους τομείς, οι Κάτω Χώρες μπορούν να κάνουν χρήση του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής για την άμβλυνση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της μετάβασης στις περιφέρειες που πλήττονται περισσότερο. Επιπλέον, οι Κάτω Χώρες μπορούν να κάνουν χρήση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+, που ιδρύθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²¹, για τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.
- (29) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης της Επιτροπής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2022 και η γνώμη του²² αποτυπώνεται στη σύσταση 1.
- (30) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα για να εφαρμόσουν τις συστάσεις που ορίζονται στη σύσταση του 2022 σχετικά με τη ζώνη του ευρώ. Για τις Κάτω Χώρες, αυτό αντικατοπτρίζεται ιδίως στις συστάσεις 1 και 3.
- (31) Υπό το πρίσμα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2022. Οι συστάσεις του βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αντικατοπτρίζονται στις συστάσεις 1 και 4. Η σύσταση 1 συμβάλλει επίσης στην υλοποίηση της σύστασης του 2022 για τη ζώνη του ευρώ, ειδικότερα δε της πρώτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ. Οι δημοσιονομικές πολιτικές και άλλες πολιτικές που αναφέρονται στις συστάσεις 1 και 4 συμβάλλουν στην αντιμετώπιση, μεταξύ άλλων, των ανισορροπιών που συνδέονται με το μεγάλο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Οι πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 1 συμβάλλουν επίσης στην αντιμετώπιση των ανισορροπιών που σχετίζονται με το υψηλό ιδιωτικό χρέος,

²¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013 (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 21).

²² Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΝΙΣΤΑ στις Κάτω Χώρες να λάβουν μέτρα το 2022 και το 2023 προκειμένου:

1. Το 2023, να διασφαλίσουν ότι η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών συνάδει με έναν συνολικά ουδέτερο προσανατολισμό πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη προσωρινή και στοχευμένη στήριξη των πλέον ευάλωτων στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας νοικοκυριών και επιχειρήσεων και των ατόμων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Να είναι έτοιμες να προσαρμόσουν τις τρέχουσες δαπάνες στην εξελισσόμενη κατάσταση. Να επεκτείνουν τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, λαμβάνοντας υπόψη την πρωτοβουλία REPowerEU, μεταξύ άλλων κάνοντας χρήση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλων ταμείων της Ένωσης. Για την περίοδο μετά το 2023, να επιδιώξουν την εφαρμογή δημοσιονομικής πολιτικής που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων. Να μειώσουν τη μεροληπτική μεταχείριση του χρέους για τα νοικοκυριά και τις στρεβλώσεις στην αγορά στέγης, μεταξύ άλλων με τη στήριξη της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα ενοικίασης και τη λήψη μέτρων για την αύξηση της προσφοράς στέγης. Να θεσπίσουν και να εφαρμόσουν τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος που συμφωνήθηκε το 2019 και το 2020.
2. Να ολοκληρώσουν ταχέως τις διαπραγματεύσεις με την Επιτροπή σχετικά με τα έγγραφα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027, ώστε να αρχίσει η εφαρμογή τους.

3. Να προωθήσουν επαρκή κοινωνική προστασία για τους αυτοαπασχολούμενους χωρίς μισθούς υπαλλήλους, να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της ψευδούς αυτοαπασχόλησης και να μειώσουν τα κίνητρα χρήσης συμβάσεων ευέλικτης ή προσωρινής απασχόλησης. Να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της έλλειψης εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων, ιδίως στους τομείς της υγειονομικής περίθαλψης, της εκπαίδευσης, των ψηφιακών και τεχνικών επαγγελμάτων και των κατασκευών, μεταξύ άλλων με την αξιοποίηση του υποχρησιμοποιούμενου εργατικού δυναμικού που προέρχεται από το υψηλό ποσοστό μερικής απασχόλησης και το χαμηλότερο ποσοστό απασχόλησης των ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Να ενισχύσουν τις ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης, ιδίως για όσους βρίσκονται στο περιθώριο της αγοράς εργασίας και για τα οικονομικά μη ενεργά άτομα.
4. Να μειώσουν τη συνολική εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα με την επιτάχυνση της ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ιδίως την τόνωση των συμπληρωματικών επενδύσεων σε υποδομές δικτύων και τον περαιτέρω εξορθολογισμό των διαδικασιών αδειοδότησης, τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, ιδίως στα κτίρια, και την επιτάχυνση των επενδύσεων στις βιώσιμες μεταφορές και τη βιώσιμη γεωργία.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος